

2026/995

2026.5.4.

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS (EU) 2026/995 RENDELETE

(2026. április 29.)

az (EU) 2021/947 rendeletnek a külső tevékenységi garancia hatékonyságának növelése tekintetében
történő módosításáról

(EGT-vonatkozású szöveg)

AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS AZ EURÓPAI UNIÓ TANÁCSA,

tekintettel az Európai Unió működéséről szóló szerződésre és különösen annak 209. és 212. cikkére,

tekintettel az Európai Bizottság javaslatára,

a jogalkotási aktus tervezete nemzeti parlamenteknek való megküldését követően,

rendes jogalkotási eljárás keretében ⁽¹⁾,

mivel:

- (1) Az Unió külső finanszírozási eszközeit – beleértve az (EU) 2021/947 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ⁽²⁾ létrehozott Európai Fenntartható Fejlődési Alapot (EFFA+) is – továbbra is az Unió külső tevékenységére vonatkozóan az Európai Unióról szóló szerződés (EUSZ) 3. cikkének (5) bekezdésében, 8. és 21. cikkében meghatározott célkitűzések és elvek, valamint az Európai Unió működéséről szóló szerződés (EUMSZ) 208. cikkében meghatározott, a fejlesztési együttműködés területén érvényesülő uniós szakpolitika vezérlik. Az (EU) 2021/947 rendelettel létrehozott külső tevékenységi garancia (a továbbiakban: a külső tevékenységi garancia) hatékonyságának növelésére irányuló intézkedéseket maradéktalanul az említett célkitűzések és elvek szerint kell végrehajtani, biztosítva ugyanakkor az uniós szakpolitikák és a partnerországok saját prioritásai közötti összhangot.
- (2) A globális geopolitikai és geoökonómiai környezet megköveteli, hogy az Unió újból megerősítse elkötelezettségét amellyel, hogy kölcsönösen előnyös partnerségeket hozzon létre partnerországokkal, többek között a demokratikus intézmények megszilárdítása iránti elkötelezettsége, a regionális stabilitás és biztonság megerősítése, a migrációs kihívások kezelése, a humán fejlődés előmozdítása, az ellátási láncok diverzifikálása, a szabályokon alapuló nemzetközi rend fenntartása, valamint Oroszország Ukrajna elleni agressziós háborúja következményeinek kezelése érdekében.
- (3) Az Unió és tagállamai együttesen továbbra is a legtöbb hivatalos fejlesztési támogatást nyújtják a világon, ezért stratégiai törekvéseik és fellépéseik nagyfokú láthatóságot igényelnek. A „Team Europe” megközelítés részeként a nemzetközi együttműködésre irányuló uniós és tagállami politikáknak ki kell egészíteniük egymást, hogy javítani lehessen az Unió és a tagállamok kollektív segítségnyújtásának hatékonyságát, hatását és hozzáadott értékét, és hozzá lehessen járulni az Unió és a tagállamok által a partnerországokban folytatott tevékenységek ismertségének és láthatóságának növeléséhez.
- (4) Az európai versenyképesség jövőjéről szóló, 2024-es Draghi-jelentés ajánlásai értelmében biztosítani kell a magánszektor nagyobb mértékű bevonását, és csökkenteni kell a túlzott külső függőségeket a világ minden tájáról származó nyersanyagokkal, tiszta energiával, fenntartható közlekedési célú üzemanyagokkal és tiszta technológiákkal való ellátás biztosítása és az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak, a Régiók Bizottságának és az Európai Beruházási Banknak címzett, 2021. december 1-jei „Global Gateway” című közös közleményben meghatározott Global Gateway stratégia (a továbbiakban: a Global Gateway) javítása és jobb kihasználása révén, valamint a további forrásokat igénylő, bővítési országok növekedési tervein és a szomszédsággal való átfogó partnerségeken keresztül.

⁽¹⁾ Az Európai Parlament 2026. március 10-i álláspontja (a Hivatalos Lapban még nem tették közzé) és a Tanács 2026. március 30-i határozata.

⁽²⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2021/947 rendelete (2021. június 9.) a Szomszédsági, Fejlesztési és Nemzetközi Együttműködési Eszköz (Globális Európa) létrehozásáról, a 466/2014/EU európai parlamenti és tanácsi határozat módosításáról és hatályon kívül helyezéséről, valamint az (EU) 2017/1601 európai parlamenti és tanácsi rendelet és a 480/2009/EK, Euratom tanácsi rendelet hatályon kívül helyezéséről (HL L 209., 2021.6.14., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/947/oj>).

- (5) A Global Gateway célkitűzéseinek és a stratégiai beruházásoknak a megvalósításához fontos uniós finanszírozási eszközt jelent az EFFA+, és különösen annak költségvetési biztosítéka, amely a külső tevékenységi garancia egyik alkotóeleme. A külső tevékenységi garancia hatékonyságának növelésével finanszírozási lehetőségek szabadulnának fel az Unió külső tevékenységének a prioritásaira, ideértve a Global Gateway lehetséges megerősítését is, ugyanakkor differenciált, kontextusfüggő megközelítést lehetne elfogadni a partnerországok tekintetében, különösen az instabil vagy konfliktus sújtotta országok, a legkevésbé fejlett országok és a súlyosan eladósodott szegény országok esetében.
- (6) Figyelembe véve a külföldi befolyás és az egymással versengő kezdeményezések jelentette kockázatokat, az EFFA+ végrehajtása során figyelmet kell fordítani arra, hogy az Unió a külső tevékenységi garancia keretében csak olyan műveletekhez nyújtson támogatást, amelyek megfelelnek az uniós értékeknek és érdekeknek, és egyenlő versenyfeltételeket és tisztességes versenyt biztosítanak az uniós vállalatok számára.
- (7) Az Európai Beruházási Bank (EBB), az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD) és más fejlesztésfinanszírozási intézmények részéről rendkívül nagy az EFFA+ iránti kereslet, amint azt a 2014–2020-as és a 2021–2027-es többéves pénzügyi keret külső finanszírozási eszközeinek bizottsági értékelése is megerősítette.
- (8) Az EFFA+ garanciafedezetét 2027-ig növelni lehetne az (EU) 2017/1601 európai parlamenti és tanácsi rendelettel ⁽³⁾ létrehozott Európai Fenntartható Fejlődési Alap (EFFA) többleteinek felhasználásával, valamint a költségvetési biztosíték hatékonyabb felhasználásával, az EBB kizárólagos célzott beruházási keretén belül a szuverén partnerekkel és a nem kereskedelmi jellegű, alsóbb államszervezeti szintű partnerekkel folytatott műveletekre vonatkozó uniós kötelezettség 65 %-ról 60 %-ra való csökkentése révén. Az említett felelősség-csökkentés csak a Bizottság és az EBB közötti megfelelő garanciamegállapodás módosítását követően lépne életbe. A korábbi eszközökből származó többleteknek az EFFA+ javára történő jóváírása nem érintheti a 2027 utáni többéves pénzügyi keretről folyó tárgyalásokat.
- (9) Az EFFA-garanciatöbbleteknek az EFFA+ tartalékfeltöltésébe 2024. december 31-től történő jóváírásához az (EU, Euratom) 2024/2509 európai parlamenti és tanácsi rendelet ⁽⁴⁾ 216. cikke (4) bekezdésének a) pontjától való eltérés bevezetése szükséges.
- (10) Az Unió tágabb geopolitikai kötelezettségvállalásait tükröző kiegyensúlyozott és inkluzív külső tevékenység érdekében az EFFA-garanciatöbbleteknek az EFFA+ tartalékfeltöltésébe való jóváírását az (EU) 2021/947 rendeletben a földrajzi programok tekintetében meghatározott pénzügyi keretösszegekben rögzített, az összes támogatható régió közötti egyensúlynak és különösen az említett rendelet 6. cikke (2) bekezdésének a) pontjában említett minimális összegeknek megfelelően kell elvégezni.
- (11) Az EFFA+-garancia forrásainak az EFFA-garanciából eredő garancialehívások kifizetésére 2024. december 31-től történő felhasználása lehetővé tételéhez az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet 214. cikke (6) bekezdésétől való eltérés bevezetése szükséges.
- (12) Az EBB, az EBRD és a fejlesztésfinanszírozási intézmények kiegészítő források hatékony végrehajtására irányuló kapacitását növelni kell, a vegyesfinanszírozási műveletek keretének egyszerűsítésével, az ugyanazon végrehajtó partnerrel kötött garancia- és technikai segítségnyújtási megállapodások konszolidálásával, valamint a pénzügyi jelentéstételi kötelezettség gyakoriságának negyedévesről félévesre való csökkentésével. Az egyszerűsítés elengedhetetlen a magánberuházások széles körű mozgósításához, az uniós alapok tőkeáttételi hatásának növeléséhez, valamint a fenntartható fejlődésbe társberuházni kívánó magánpartnerek számára kiszámítható környezet megteremtéséhez.
- (13) Ezen túlmenően az egyszerűsítés keretében el kell törölni a végrehajtó partnerek azon kötelezettségét, hogy ellenőrizzék a garanciamegállapodások szerinti egyedi műveletekre vonatkozó azon információkat, amelyeket a végrehajtó partnereknek a Bizottságnak benyújtott éves jelentéseikben kell megadniuk, mivel ezt az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet nem írja elő.

⁽³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU) 2017/1601 rendelete (2017. szeptember 26.) az Európai Fenntartható Fejlődési Alap (EFFA), az EFFA-garancia és az EFFA-garanciaalap létrehozásáról (HL L 249., 2017.9.27., 1. o., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2017/1601/oj>).

⁽⁴⁾ Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2024/2509 rendelete (2024. szeptember 23.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról (HL L, 2024/2509, 2024.9.26., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

- (14) A hatékonyságot és az egyszerűsítést megfelelő átláthatóságnak és elszámoltathatóságnak kell kísérnie, összhangban a Bizottságnak az (EU) 2021/947 rendelet 41. cikkének (7) bekezdése szerinti, a költségvetési hatóság felé fennálló jelentéstételi kötelezettségeivel, beleértve az EFFA és az EFFA+ teljesítményére, az alapok tőkeáttételére, a források programokhoz és projektekhez való elkülönítésére, az azonosított többletek és hiányok teljes összegére, az esetleges többletek eredetére és az átcsoportosításra javasolt összegekre vonatkozó egyértelmű információkat. A Bizottságnak egyértelmű és rendszeres jelentéseket kell benyújtania az EFFA+-műveletek addicionalitásáról, beleértve azokat a bizonyítékokat is, amelyek alátámasztják, hogy a támogatott portfóliók esetében a kockázati profil magasabb, mint a végrehajtó partnerek hasonló, szokásos beruházási tevékenységei tekintetében.
- (15) mivel e rendelet céljait, nevezetesen az Unió partnerországokkal folytatott együttműködésének javítását és túlzott külső függőségeinek csökkentését a tagállamok nem tudják kielégítően megvalósítani, az Unió szintjén azonban az intézkedés terjedelme és hatásai miatt e célok jobban megvalósíthatók, az Unió intézkedéseket hozhat a szubszidiaritásnak az EUSZ 5. cikkében foglalt elvével összhangban. Az arányosságnak az említett cikkben foglalt elvével összhangban ez a rendelet nem lépi túl az e célok eléréséhez szükséges mértéket,

ELFOGADTA EZT A RENDELETET:

1. cikk

Az (EU) 2021/947 rendelet módosításai

Az (EU) 2021/947 rendelet a következőképpen módosul:

1. A 30. cikk (4) bekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„(4) Az (EU, Euratom) 2024/2509 európai parlamenti és tanácsi rendelet (*) 212. cikkének (3) bekezdésétől eltérve az e rendelet értelmében létrehozott valamely pénzügyi eszköz alkalmazásával keletkezett visszafizetéseket és bevételeket az igazgatási költségek és díjak levonását követően az eredeti költségvetési tételhez kell jóváírni.

Az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet 216. cikke (4) bekezdésének a) pontjától eltérve az (EU) 2017/1601 rendelet szerinti EFFA-garanciára képzett tartalékoknak az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet 41. cikke (5) bekezdésének h) pontja szerint a költségvetési tervezethez csatolt munkadokumentumban 2025-ben, 2026-ban és 2027-ben feltüntetett többletét az EFFA+ által támogatott költségvetési biztosíték tartalékfeltöltésére kell felhasználni.

Az e bekezdés első és második albekezdésében említett források az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet 21. cikkének (5) bekezdése értelmében első címzett bevételnek minősülnek.

(*) Az Európai Parlament és a Tanács (EU, Euratom) 2024/2509 rendelete (2024. szeptember 23.) az Unió általános költségvetésére alkalmazandó pénzügyi szabályokról (HL L, 2024/2509, 2024.9.26., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).”

2. A 31. cikk (8) bekezdése a következő albekezdéssel egészül ki:

„Az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet 214. cikkének (6) bekezdésétől eltérve az EFFA+ által támogatott költségvetési biztosíték tartalékfeltöltéséhez kapcsolódó, és az (EU, Euratom) 2024/2509 rendelet 214. cikke (4) bekezdése első albekezdésének b) és d) pontjában említett EFFA+-forrásokat 2025-ben, 2026-ban és 2027-ben az EFFA-garanciából történő, 10 millió EUR feletti lehívások fedezésére kell felhasználni.”

3. A 36. cikk (1) bekezdésének második albekezdése helyébe a következő szöveg lép:

„Az EBB kizárólagossággal rendelkezik a kizárólagos célzott beruházási keret alá tartozó, a szuverén partnerekkel és nem kereskedelmi jellegű, alsóbb államszervezeti szintű partnerekkel végrehajtott műveletek tekintetében. A kizárólagos célzott beruházási kereten belül a saját forrásokból származó hozzájárulás a fennmaradó kockázat vállalásaként értendő, és az uniós garanciának az EBB finanszírozási műveletei keretében folyósított és garantált aggregált összeg 60 %-át kell fedeznie, levonva ebből a visszatérített összegeket és hozzáadva valamennyi kapcsolódó összeget.”

4. A 38. cikk (6) bekezdését el kell hagyni.

2. cikk

Hatálybalépés

Ez a rendelet az *Európai Unió Hivatalos Lapjában* való kihirdetését követő huszadik napon lép hatályba.

Ez a rendelet teljes egészében kötelező és közvetlenül alkalmazandó valamennyi tagállamban.

Kelt Strasbourgban, 2026. április 29-én.

az Európai Parlament részéről

az elnök

R. METSOLA

a Tanács részéről

az elnök

M. RAOUNA
